

FOLKETINGET
STATSREVISORERNE

FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN

April 2020
– 13/2019

Rigsrevisionens beretning afgivet
til Folketinget med Statsrevisorernes
bemærkninger

Børne- og Undervisnings- ministeriets forvaltning af AUB-ordningen

13/2019

Beretning om

Børne- og Undervisningsministeriets forvaltning af AUB-ordningen

Statsrevisorerne fremsender denne beretning med deres bemærkninger til Folketinget og vedkommende minister, jf. § 3 i lov om statsrevisorerne og § 18, stk. 1, i lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

København 2020

Denne beretning til Folketinget skal behandles ifølge lov om revisionen af statens regnskaber, § 18:

Statsrevisorerne fremsender med deres bemærkning Rigsrevisionens beretning til Folketinget og vedkommende minister.

Børne- og undervisningsministeren afgiver en redegørelse til beretningen.

Rigsrevisor afgiver et notat med bemærkninger til ministerens redegørelse.

På baggrund af ministerens redegørelse og rigsrevisors notat tager Statsrevisorerne endelig stilling til beretningen, hvilket forventes at ske i september 2020.

Ministerens redegørelse, rigsrevisors bemærkninger og Statsrevisorerne eventuelle bemærkninger samles i Statsrevisorerne Endelig betænkning over statsregnskabet, som årligt afgives til Folketinget i februar måned – i dette tilfælde Endelig betænkning over statsregnskabet 2019, som afgives i februar 2021.

Statsrevisorernes bemærkning tager udgangspunkt i denne karakterskala:

Karakterskala	
Positiv kritik	• finder det meget/særdeles positivt • finder det positivt • finder det tilfredsstillende/er tilfredse med
Kritik under middel	• finder det ikke helt tilfredsstillende
Middel kritik	• finder det utilfredsstillende/er utilfredse med • påpeger/understreger/henstiller/forventer • beklager/finder det bekymrende/foruroligende
Skarp kritik	• kritiserer/finder det kritisabelt/kritiserer skarpt/og indskærper • påtaler/påtaler skarpt
Skarpeste kritik	• påtaler skarpt og henleder særligt Folketingets opmærksomhed på

**Henvendelse vedrørende
denne publikation rettes til:**

Statsrevisorerne
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Tlf.: 3337 5987
statsrevisorerne@ft.dk
www.ft.dk/statsrevisorerne

**Yderligere eksemplarer kan
købes ved henvendelse til:**

Rosendahls Lager og Logistik
Vandtårnsvej 83A
2860 Søborg

Tlf.: 4322 7300
distribution@rosendahls.dk
www.rosendahls.dk

ISSN 2245-3008
ISBN trykt 978-87-7434-657-9
ISBN online 978-87-7434-659-3

Statsrevisorernes bemærkning

Beretning om Børne- og Undervisningsministeriets forvaltning af AUB-ordningen

Statsrevisorerne har anmodet om denne undersøgelse af, hvordan Børne- og Undervisningsministeriet har forvaltet Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB-ordningen) i perioden 2009-2018.

Børne- og Undervisningsministeriet har det overordnede ansvar for at forvalte AUB-ordningen og lovgivningen herom. AUB-ordningen administreres af Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, som er en selvejende institution. Private og offentlige arbejdsgivere indbetaler bidrag til ordningen, som finansierer en række refusions- og tilskudsordninger på erhvervsuddannelsesområdet. Formålet er at skaffe flere praktikpladser til elever, der tager en erhvervsuddannelse, ved at øge virksomhedernes incitament til at ansætte elever. AUB-ordningen bygger på et hvile i sig selv-princip, hvor indtægter og udgifter så vidt muligt skal balancere, og likvide midler ikke skal opsamles.

Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag forventer, at årets resultat i 2019 bliver 1,5 mia. kr., og at egenkapitalen ved udgangen af 2019 vil udgøre 4,6 mia. kr. Egenkapitalen forventes at fortsætte med at vokse i de kommende år.

Statsrevisorerne finder, at Børne- og Undervisningsministeriets forvaltning af AUB-ordningen har været utilfredsstillende, fordi ministeriet siden 2016 har været bekendt med den nuværende ubalance, hvor indtægterne systematisk overstiger udgifterne, men ikke har håndteret den. I strid med lovgivers intentioner er der således i dag opsamlet en relativ stor egenkapital, som forventes at udgøre 4,6 mia. kr. ved udgangen af 2019,

Statsrevisorerne finder det endvidere utilfredsstillende, at Børne- og Undervisningsministeriet ikke har fulgt op på, om AUB-ordningen har opfyldt formålet om at medvirke til at skaffe det fornødne antal praktikpladser.

Statsrevisorerne

17. april 2020

Henrik Thorup
Klaus Frandsen
Villum Christensen
Frank Aaen
Britt Bager
Flemming Møller Mortensen

Statsrevisorerne bemærker:

- At Børne- og Undervisningsministeriet ikke har taget initiativ til at regulere arbejdsgivernes AUB-bidragssats. Dette på trods af, at ministeriet siden 2016 har haft viden om dels ubalancen mellem indtægter og udgifter i AUB-ordningen, dels at en af de væsentligste forudsætninger for den nuværende AUB-bidragssats ikke er realiseret, nemlig forudsætningen om, at væsentligt flere søger ind på en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen.
- At Børne- og Undervisningsministeriet i perioden 2009-2019 ikke har gennemført en evaluering af, om AUB-ordningen lever op til lovens formål om, at den skal medvirke til at skaffe det fornødne antal praktikpladser.

Statsrevisorerne anerkender, at det er vanskeligt at isolere effekterne af enkelte initiativer, da eksterne faktorer har stor betydning for skabelsen af praktikpladser.

Indholdsfortegnelse

1. Introduktion og konklusion	1
1.1. Formål og konklusion.....	1
1.2. Baggrund	5
1.3. Revisionskriterier, metode og afgrænsning.....	6
 2. Børne- og Undervisningsministeriets forvaltning af AUB-ordningen.....	9
2.1. Balance mellem indtægter og udgifter i AUB-ordningen.....	11
2.2. Opfyldelse af formålet med AUB-ordningen	20
 Bilag 1. Statsrevisorernes anmodning	24
Bilag 2. Praktik-AUB-ordningen og VEU-ordningen.....	25
Bilag 3. Refusions- og tilskudsordninger under AUB-ordningen	28
Bilag 4. Ordliste.....	29

Undersøgelsen er en statsrevisoranmodning, og Rigsrevisionen afgiver derfor beretningen til Statsrevisorerne i henhold til § 8, stk. 1, og § 17, stk. 2, i rigsrevisorloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 101 af 19. januar 2012.

Rigsrevisionen har revideret regnskaberne efter § 2, stk. 1, nr. 1, jf. § 3 i rigsrevisorloven.

Beretningen vedrører finanslovens § 20. Børne- og Undervisningsministeriet.

I undersøgelsesperioden har der været følgende ministre:

Bertel Haarder: februar 2005 - februar 2010
Tina Nedergaard: februar 2010 - marts 2011
Troels Lund Poulsen: marts 2011 - oktober 2011
Christine Antorini: oktober 2011 - juni 2015
Ellen Trane Nørby: juni 2015 - november 2016
Merete Riisager: november 2016 - juni 2019
Pernille Rosenkrantz-Theil: juni 2019 -

Beretningen har i udkast været forelagt Børne- og Undervisningsministeriet og Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, hvis bemærkninger er afspejlet i beretningen.

1. Introduktion og konklusion

1.1. Formål og konklusion

1. Denne beretning handler om, hvordan Børne- og Undervisningsministeriet har forvaltet AUB-ordningen i perioden 2009-2018. Rigsrevisionen har igangsat undersøgelsen i december 2019 på baggrund af en anmodning fra Statsrevisorerne, jf. bilag 1.

2. Børne- og Undervisningsministeriet har det overordnede ansvar for at forvalte AUB-ordningen og lovgivningen herom. AUB-ordningen administreres af Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, som er en selvejende institution, og ordningen finansieres af AUB-bidraget, som private og offentlige arbejdsgivere betaler.

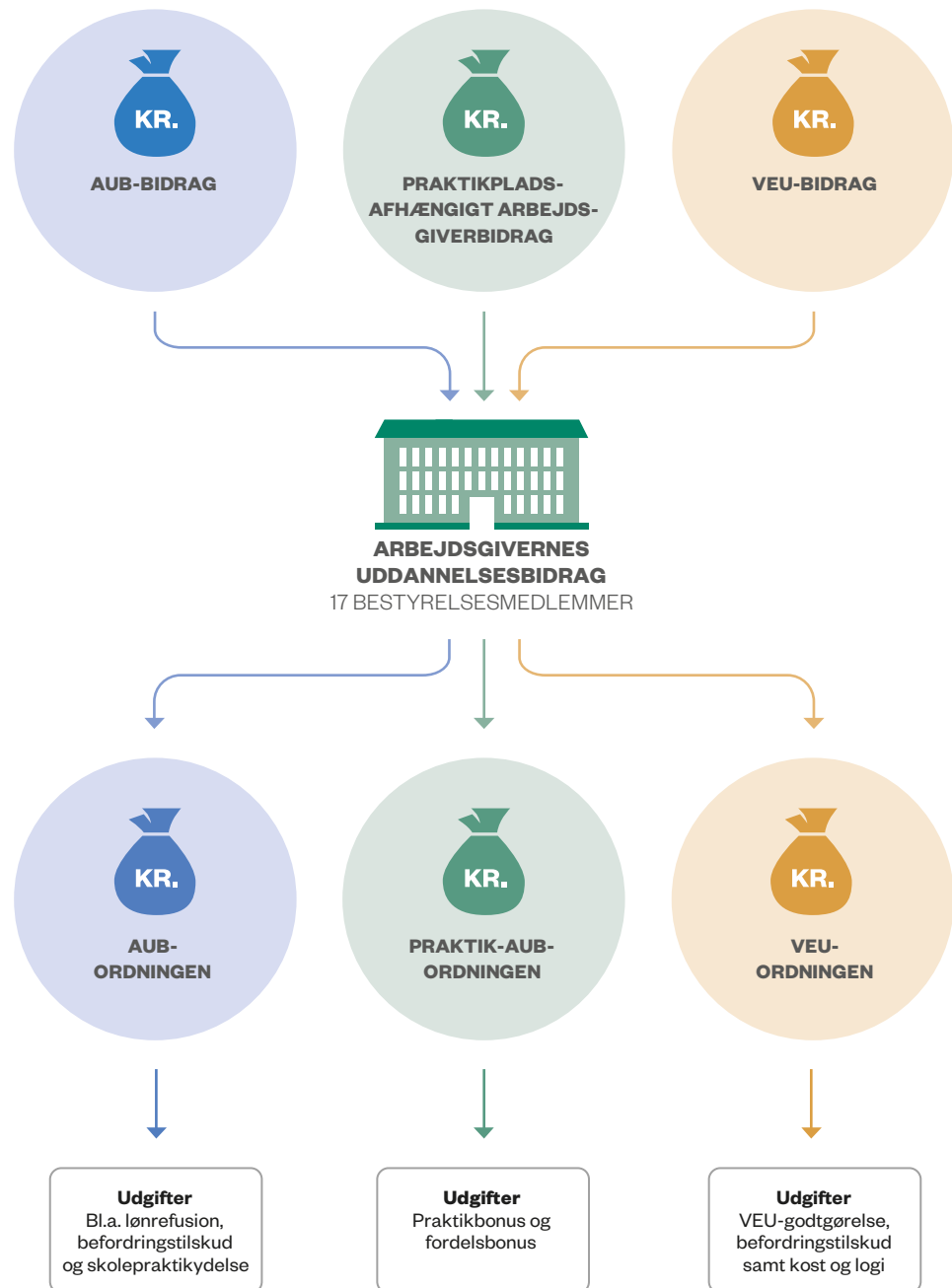
3. *AUB-ordningen* består af 7 refusions- og tilskudsordninger, som har til formål at skaffe praktikpladser for elever, der tager en erhvervsuddannelse. Bilag 3 viser de refusions- og tilskudsordninger, som AUB-bidraget finansierer, herunder hvem der er berettiget til at modtage refusion og tilskud, samt de samlede udgifter til hver enkelt ordning i 2018.

Som figur 1 viser, administrerer Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag ud over AUB-ordningen også *praktik-AUB-ordningen* og *VEU-ordningen*. I bilag 2 har vi beskrevet og illustreret de 2 ordninger.

AUB-ordningen

I denne beretning behandler vi AUB-ordningen som en samlet betegnelse for de 7 refusions- og tilskudsordninger, der har til formål at medvirke til at skaffe praktikpladser.

Figur 1
Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag og tilknyttede ordninger

Note: Figuren er en simplificeret fremstilling af ordningerne.

Kilde: Rigsrevisionen.

Det fremgår af figur 1, at de 3 ordninger har selvstændige indtægts- og udgiftsposter. AUB-ordningen finansieres af et AUB-bidrag, som alle private og offentlige arbejdsgivere med min. 1 fuldtidsbeskæftiget medarbejder betaler. AUB-bidragets størrelse er reguleret i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. I 2019 betalte arbejdsgiverne 2.415 kr. i AUB-bidrag pr. fuldtidsbeskæftiget medarbejder.

4. Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om Børne- og Undervisningsministeriet har forvaltet AUB-ordningen tilfredsstillende i perioden 2009-2018. Vi besvarer følgende spørgsmål i beretningen:

- Har Børne- og Undervisningsministeriet sikret, at der er balance mellem indtægter og udgifter i AUB-ordningen?
- Har Børne- og Undervisningsministeriet fulgt op på, om AUB-ordningen har opfyldt formålet om at medvirke til at skaffe det fornødne antal praktikpladser?

Hovedkonklusion

Børne- og Undervisningsministeriet har ikke forvaltet AUB-ordningen tilfredsstillende. Konsekvensen er, at der ophobes en større og større egenkapital i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, som er baseret på indbetalingerne fra de private og de offentlige arbejdsgivere. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag forventer, at årets resultat i 2019 bliver 1,5 mia. kr., og at egenkapitalen ved udgangen af 2019 vil udgøre 4,6 mia. kr. Både ministeriet og Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag forventer, at egenkapitalen vil fortsætte med at vokse i de kommende år.

Børne- og Undervisningsministeriet har ikke sikret, at der i dag er balance mellem indtægter og udgifter i AUB-ordningen

I perioden 2009-2018 har der været store udsving i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags egenkapital. Udsvingene afspejler, at der i perioden har været ubalance mellem indtægter og udgifter i AUB-ordningen. I perioden 2010-2012 oversteg udgifterne indtægterne, hvilket medførte, at Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags egenkapital var negativ i perioden 2010-2015. For at dække underskuddet, blev der indført midlertidige bidrag, og AUB-bidraget blev hævet. Gælden blev afviklet i 2016, hvorefter der blev skabt en ny ubalance, hvor indtægterne systematisk overstiger udgifterne. Børne- og Undervisningsministeriet har siden 2016 været bekendt med, at en af de væsentligste forudsætninger, der ligger til grund for den nuværende AUB-bidragssats, ikke er realiseret - nemlig forudsætningen om, at væsentligt flere søger ind på en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen. Ministeriet har således siden 2016 været bekendt med den nuværende ubalance, men har ikke håndteret den.

En egenkapital på 4,6 mia. kr. strider mod lovbemærkningen om, at AUB-ordningen ikke skal opsamle likvide midler. Børne- og Undervisningsministeriet har i december 2018 tilkendegivet over for Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, at det ikke er hensigten, at der skal være så store forskelle mellem udgifter og indtægter i AUB-ordningen, at der opbygges en egenkapital på flere milliarder kroner. Ministeriet vurderer endvidere selv, at AUB-ordningen er i strukturel ubalance.

Børne- og Undervisningsministeriet har ikke fulgt op på, om AUB-ordningen har opfyldt formålet om at medvirke til at skaffe det fornødne antal praktikpladser

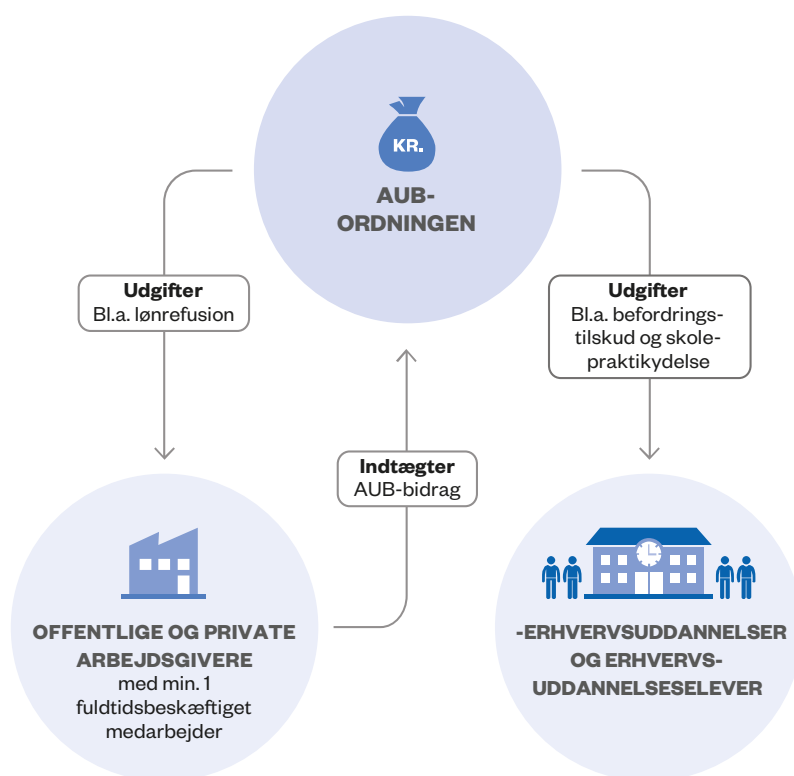
Børne- og Undervisningsministeriet har ikke gennemført en evaluering af, om AUB-ordningen i overensstemmelse med lovens formål medvirker til at skaffe det fornødne antal praktikpladser. Ministeriet har dog sammenlignet udgifter til og effekter af praktik-AUB-ordningen med de præmie- og bonusordninger, der var gældende tidligere. Ministeriet vurderer, at det er vanskeligt at isolere effekterne af enkelte initiativer, da eksterne faktorer som bl.a. konjunkturer, uddannelsessammensætning og lovgivning omkring erhvervsuddannelser har stor betydning for skabelsen af praktikpladser.

1.2. Baggrund

Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag

5. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag er en selvejende institution, der ledes af en bestyrelse på 17 medlemmer. Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP) yder teknisk og administrativ bistand til Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, dvs. at ATP bl.a. står for administration og udbetaling af refusioner og tilskud fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag til virksomheder. Figur 2 viser pengekrebsløbet for AUB-ordningen.

Figur 2
Pengekrebsløbet for AUB-ordningen

Note: Pengekrebsløbet er simplificeret.

Kilde: Rigsrevisionen.

Det fremgår af figur 2, at indtægterne i AUB-ordningen kommer fra offentlige og private arbejdsgivere med min. 1 fuldtidsbeskæftiget medarbejder. De offentlige og private arbejdsgiverne betaler hvert kvartal AUB-bidrag til Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Den største udgiftspost i AUB-ordningen er lønrefusion, som arbejdsgivere, der har udbetalt løn til elever under skoleophold, er berettigede til at modtage for den periode, eleven har været på skoleophold. En anden udgiftspost er befodrings-tilskud, som både arbejdsgivere og elever kan modtage afhængigt af, hvem der har afholdt udgiften. En tredje udgiftspost er skolepraktikydelse, som erhvervsuddannelseselever kan modtage gennem uddannelsesinstitutionen.

Bestyrelsen i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag

Bestyrelsen består af 17 medlemmer. Bestyrelsen består af 1 formand og 16 medlemmer. Bestyrelsens medlemmer er udpeget af Dansk Arbejdsgiverforening (5), Fagbevægelsens Hovedorganisation (6), staten (1), kommunerne (1), Danske Regioner (1), Forhandlingsfællesskabet (1) og Centralorganisationernes Fællesudvalg (1). Bestyrelsen udpeger selv sin formand, der ikke må have tilknytning til en arbejdsgiver eller arbejdstagerorganisation.

Skolepraktikydelse

På nogle uddannelser er det muligt at komme i praktik på skolen, hvis en elev ikke kan få en praktikplads i en virksomhed. Elever, som er i skolepraktik, kan modtage skolepraktikydelse gennem uddannelsesinstitutionen.

Politiske aftaler

En politisk aftale er en tekst, som partier er blevet enige om. Politiske aftaler er ikke en del af den formelle lovgivningsproces, og derfor regulerer aftalerne ikke myndighedernes arbejde. Folketinget kan beslutte at implementere politiske aftaler ved lov. Politiske aftaler er ikke en del af den formelle lovgivningsproces, og derfor regulerer aftalerne ikke myndighedernes kontrolarbejde.

Uddannelsesaftale

En uddannelsesaftale er en kontrakt mellem en elev og en virksomhed, som underskrives af begge parter. Med uddannelsesaftalen forpligter arbejdsgiveren sig til at lære eleven op i henhold til bekendtgørelsen for uddannelsen. Det betyder også, at eleven skal deltage i skoleophold.

Eleven forpligter sig til at arbejde med uddannelsesrettede arbejdsopgaver i virksomheden til en elevløn.

Virksomheden er forpligtet til at betale løn til eleven under skoleopholdene. Arbejdsgiverne kan søge om lønrefusion hos Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag for den periode, hvor eleven er på skoleophold.

Lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag

6. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag blev oprettet ved lov i 1977 under navnet Arbejdsgivernes Elevrefusion. Som led i en større lovændring i 2013 skiftede institutionen navn til Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Vi bruger i det følgende betegnelsen Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag – også for perioden før 2013. Med lovændringen i 2013 fik arbejdsgiverne et øget ansvar for finansieringen af erhvervsuddannelserne, ligesom det daværende arbejdsgiverbidrag blev erstattet af et uddannelsesbidrag.

7. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag er i dag reguleret i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, jf. lovbekendtgørelse nr. 187 af 9. marts 2020. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag har siden 2009 været igennem en række lovændringer, bl.a. som følge af politiske aftaler. Et af formålene med lovændringerne har været at imødekomme manglen på praktikpladser ved at fremme virksomhedernes incitament til at indgå nye uddannelsesaftaler. Et andet formål har været at dække det akkumulerede underskud, der var i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag i perioden 2010-2015. I beretningen behandler vi de politiske aftaler og lovændringerne i det omfang, det er relevant for at forstå Børne- og Undervisningsministeriets forvaltning af AUB-ordningen.

8. I perioden 2009-2018 har der været 2 store initiativer til at fremme virksomhedernes incitament til at indgå nye uddannelsesaftaler. Det ene initiativ var en række præmie- og bonusordninger, som gjaldt i perioden 2009-2013. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag udbetalte i denne periode i alt ca. 7,4 mia. kr. i præmier og bonusser til virksomheder, der oprettede nye praktikpladser. Til sammenligning udbetalte Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag 13,3 mia. kr. i lønrefusion i samme periode.

Det andet store initiativ er praktik-AUB-ordningen, som blev indført ved lov nr. 706 af 8. juni 2017. Praktik-AUB-ordningen er i dag reguleret i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Formålet med praktik-AUB-ordningen er at skaffe 8.000-10.000 flere praktikpladser om året ved at øge virksomhedernes incitament til at ansætte elever. Konkret sker det ved, at virksomheder, der ansætter et tilstrækkeligt antal elever, modtager en bonus, mens virksomheder, der ikke gør, skal betale et bidrag. Alle arbejdsgivere, der har mindst 1 erhvervsuddannet medarbejder, er omfattet af praktik-AUB-ordningen.

1.3. Revisionskriterier, metode og afgrænsning

Revisionskriterier

9. Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om Børne- og Undervisningsministeriet har forvaltet AUB-ordningen tilfredsstillende i perioden 2009-2018.

For at besvare, om Børne- og Undervisningsministeriet har sikret, at der er balance mellem indtægter og udgifter i AUB-ordningen, har vi undersøgt den økonomiske udvikling i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag i perioden 2009-2018. Vi har herunder undersøgt årsagerne til den økonomiske udvikling, og hvordan ministeriet har reageret på udviklingen. Vi lægger til grund, at ministeriet har pligt til at reagere, hvis ordningen er i ubalance, ligesom ministeriet tidligere har gjort. Vi har gennemgået årsrapporter fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag og lovgivning på AUB-området, herunder lovbemærkninger mv.

Derudover har vi gennemgået materiale fra ministeriet, der belyser, hvordan ministeriet har forholdt sig til den økonomiske udvikling i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, ligesom vi har inddraget de økonomiske fremskrivninger, som henholdsvis ministeriet og Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag har udarbejdet.

For at besvare, om Børne- og Undervisningsministeriet har fulgt op på, om AUB-ordningen har opfyldt formålet om at medvirke til at skaffe det fornødne antal praktikpladser, har vi undersøgt, om ministeriet har evalueret AUB-ordningen. I § 1 i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag står der, at de konkrete refusions- og tilskudsordninger har til formål at medvirke til at skaffe det fornødne antal praktikpladser for uddannelsessøgende. Vi lægger til grund, at ministeriet bør følge op på, i hvilket omfang AUB-ordningen har bidraget til at opfylde dette formål. Det er bl.a., fordi der tidligere har været ubalance i AUB-ordningen, og fordi ministeriet selv vurderer, at der er en strukturel ubalance mellem indtægter og udgifter i AUB-ordningen. Hertil kommer, at ministeriet er bekendt med, at en af forudsætningerne for den nuværende AUB-bidragssats ikke er realiseret, nemlig målsætningen om, at væsentligt flere søger ind på en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen. Vi har gennemgået internt materiale fra ministeriet. Rigsrevisionen vurderer ikke selv effekterne af AUB-ordningen på skabelsen af praktikpladser.

Metode

10. Undersøgelsen er baseret på gennemgang af:

- lovgivning relateret til Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag
- politiske aftaler på erhvervsuddannelsesområdet, herunder forarbejder hertil
- materiale fra Børne- og Undervisningsministeriet, herunder interne notater, fremskrivninger af den økonomiske udvikling i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag og korrespondancer mellem ministeriet og Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag
- årsrapporter fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag
- budgetter, regnskaber og økonomiske fremskrivninger udarbejdet af Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag.

Derudover har vi holdt møder med Børne- og Undervisningsministeriet og med ATP, som repræsenterede Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag.

Kvalitetssikring

11. Denne undersøgelse er kvalitetssikret via vores interne procedurer for kvalitetssikring, som omfatter høring hos de reviderede samt ledelsesbehandling og sparring på forskellige tidspunkter i undersøgelsesforløbet af chefer og medarbejdere i Rigsrevisionen med relevante kompetencer.

Standarderne for offentlig revision

12. Revisionen er udført i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. Standarderne fastlægger, hvad brugerne og offentligheden kan forvente af revisionen, for at der er tale om en god faglig ydelse. Standarderne er baseret på de grundlæggende revisionsprincipper i rigsrevisionernes internationale standarder (ISSAI 100-999).

VEU-godtgørelse

Økonomisk tilskud, som medarbejdere eller arbejdsgivere kan få udbetalt ved medarbejderens deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser. Selvstændige, der deltager i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, er også berettiget til VEU-godtgørelse.

Administrationen af VEU-godtgørelsen

Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag overtog i 2019 administrationen af VEU-godtgørelsen fra Børne- og Undervisningsministeriet. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag har overladt administrationen til ATP.

Afgrænsning

13. Undersøgelsesperioden er 2009-2018, da vi vurderer, at de initiativer, som er blevet gennemført under finanskrisen, er centrale for at forstå den økonomiske udvikling i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag og dermed centrale for at besvare undersøgelsens spørgsmål. Tal mv. for 2019 indgår kun enkelte steder i undersøgelsen, bl.a. fordi regnskabet for 2019 endnu ikke er godkendt af Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags bestyrelse ultimo marts 2020.

14. Undersøgelsen omhandler primært AUB-ordningen, men vil også omhandle praktik-AUB-ordningen, i det omfang det er relevant for at forstå Børne- og Undervisningsministeriets forvaltning af AUB-ordningen. Da praktik-AUB-ordningen først er trådt i kraft den 1. januar 2018, er det vores vurdering, at det er for tidligt at vurdere effekterne af praktik-AUB-ordningen på skabelsen af praktikpladser.

Vi undersøger ikke Børne- og Undervisningsministeriets forvaltning af VEU-ordningen. Vi har i tidligere beretninger omtalt VEU. I beretningen om revisionen af statsregnskabet for 2013 (pkt. 188) omtaler vi en sag om en væsentlig opsparring af VEU-midler på 1,4 mia. kr. i Undervisningsministeriet. Vi konstaterede, at bevillingen ikke var tilpasset den faldende aktivitet, og i forbindelse med trepartsforhandlingerne i oktober 2017 blev indtægtsbevillingen nedskrevet med 680 mio. kr. Pengene blev tilbagebetalt til arbejdsgiverne, der i en årrække havde indbetalt mere i VEU-bidrag, end der var udbetalt i VEU-godtgørelse. Ved udgangen af 2017 var opsparringen i VEU-ordningen nedbragt til 1 mia. kr. fra 3,1 mia. kr. i 2016. Den resterende opsparring på 1 mia. kr. skal udmøntes, når regeringen og arbejdsmarkedets parter mødes i 2021, jf. beretning om revisionen af statsregnskabet for 2017 (pkt. 61).

15. Statsrevisorernes spørgsmål og angivelse af, hvor spørgsmålene bliver besvaret, fremgår af bilag 1. Bilag 2 beskriver praktik-AUB-ordningen og VEU-ordningen. Bilag 3 beskriver refusions- og tilskudsordninger under AUB-ordningen. Bilag 4 indeholder en ordliste, der forklarer udvalgte ord og begreber.

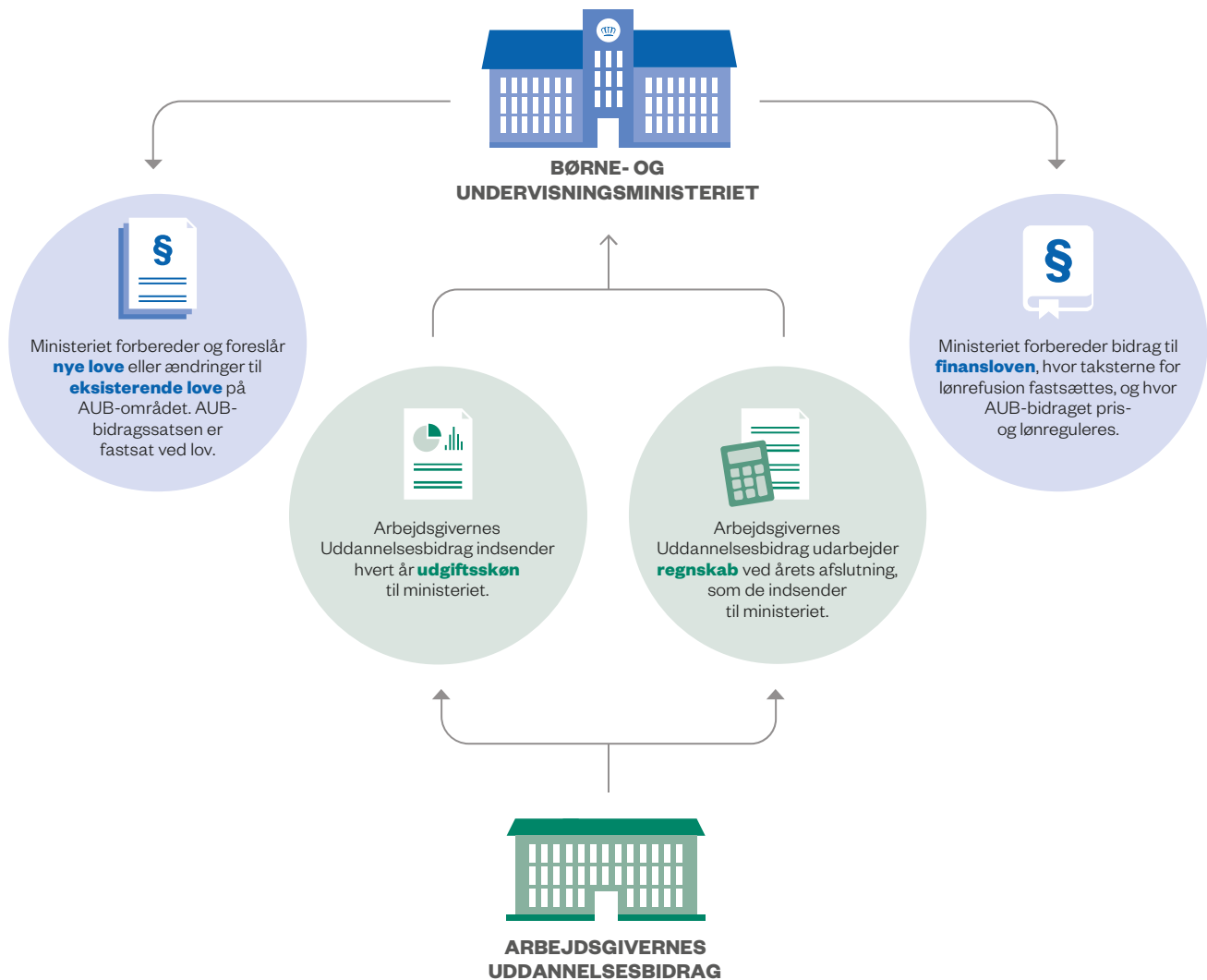
2. Børne- og Undervisningsministeriets forvaltning af AUB-ordningen

16. Dette kapitel handler om, hvorvidt Børne- og Undervisningsministeriet har forvaltet AUB-ordningen tilfredsstillende. Vi undersøger for det første, om ministeriet har sikret, at der er balance mellem indtægter og udgifter i AUB-ordningen. For det andet undersøger vi, om ministeriet har fulgt op på, om AUB-ordningen har opfyldt formålet om at medvirke til at skaffe det fornødne antal praktikpladser.

17. Figur 3 viser opgavefordelingen mellem Børne- og Undervisningsministeriet og Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Som ressortansvarlig har ministeriet det overordnede ansvar for forvaltningen af AUB-ordningen.

Figur 3

Opgavefordelingen mellem Børne- og Undervisningsministeriet og Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag og oplysninger fra Børne- og Undervisningsministeriet og Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag.

Det fremgår af figur 3, at det er Børne- og Undervisningsministeriet, der – gennem bl.a. lovforslag og bidrag til finansloven – sætter rammerne for AUB-ordningens indtægter og udgifter.

Børne- og Undervisningsministeriets ressortansvar indebærer for det første, at ministeriet er ansvarlig for eventuelle ændringer i den eksisterende lov. Da AUB-bidragssatsen er fastsat ved lov, er det ministeriet, der skal tage initiativ til at ændre satsen, hvis ministeriet vurderer, at der er et behov for det. For det andet indebærer ministeriets ressortansvar, at ministeriet årligt forbereder bidrag til finansloven, hvor AUB-bidraget bliver pris- og lønreguleret, og hvor taksterne for lønrefusion bliver fastsat efter indstilling fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags bestyrelse. Herudover har ministeriet som ressortansvarlig pligt til at følge med i, om bidragene til Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag forvaltes som hjemlet i loven. Dette indebærer en pligt til at reagere, hvis det ikke er tilfældet.

Som nævnt i kapitel 1 har Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag en teknisk og administrativ rolle i forhold til AUB-ordningen. Af figur 3 fremgår det, at Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag også har en regnskabsmæssig rolle i forhold til AUB-ordningen. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag udarbejder regnskaber og budgetter for AUB-ordningen. Budgetarbejdet består – ud over den løbende budgettering – af et udgiftsskøn for det kommende år (udarbejdes i foråret) og et egentlig budget for det kommende år (udarbejdet i efteråret).

Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag indsender udgiftsskønnet til Børne- og Undervisningsministeriet, som på den måde kan følge med i udviklingen. Ministeriet har oplyst, at Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag ikke automatisk sender budgettet til ministeriet, selv om der i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, § 22, stk. 3, står, at Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag indsender et budget til ministeriet over de forventede udgifter til ordningen. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag har oplyst, at de fremadrettet vil sende et opdateret budget for det kommende budgetår til ministeriet efter godkendelsen i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags bestyrelse.

2.1. Balance mellem indtægter og udgifter i AUB-ordningen

18. Rigsrevisionen konstaterer, at Folketinget – i forbindelse med lovændringen af Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag i 2013 – lagde til grund, at AUB-ordningen i princippet skal hvile i sig selv, jf. boks 1.

Boks 1

Uddrag af lovbemærkninger

Hvile i sig selv-princip

"Den nuværende AER-ordning [Arbejdsgivernes Elevrefusion] bygger på et princip om, at arbejdsgiverbidraget som udgangspunkt fastsættes på baggrund af behovet for midler til lønrefusion, befordringstilskud, præmie og bonus mv. Dette "hvile-i-sig-selv"-princip videreføres til den foreslåede ordning med uddannelsesbidraget".

Kilde: Bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion, lov om erhvervsuddannelser og lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (2012/1 LSF 79).

Regulering af AUB-bidraget på finansloven

AUB-bidraget reguleres – jf. § 18 i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag – på finansloven for pris- og lønudviklingen med 2 % tillagt den tilpasningsprocent, der er nævnt i § 3 i lov om en satsreguleringsprocent.

Dette indebærer, at AUB-bidraget reguleres automatisk. Hvis AUB-bidraget skal ændres ud over den automatiske regulering på finansloven, skal det ske ved lov.

19. Børne- og Undervisningsministeriet har over for Rigsrevisionen oplyst, at ministeriet ikke ser AUB-bidraget som en hvile i sig selv-ordning, men som en skat, jf. grundlovens § 43. Det indebærer ifølge ministeriet, at AUB-bidraget som udgangspunkt kan fastsættes uafhængigt af det forventede niveau for udgifter. Rigsrevisionen er enig i, at der i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag er tilstrækkelig hjemmel i henhold til grundlovens § 43 til at opkræve AUB-bidraget fra arbejdsgiverne med det beløb, der er fastsat i loven. Hertil kommer, at det i lovbemærkningerne til forslag til lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion (lov nr. 104 af 25. november 1992), som blev videreført med lovændringen i 2013, fremgår, at arbejdsgiverbidraget efter § 18 er en skat i grundlovens forstand.

20. Rigsrevisionen bemærker, at der skal være særskilt hjemmel til at anvende den indkrævede skat til udgifter. Af lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag er det præcist hjemlet, hvilke formål – bl.a. lønrefusion, skolepraktikydelse og befordringstilskud – de opkrævede midler (AUB-bidraget) kan anvendes til. Ud over de konkrete formål, som AUB-bidraget finansierer, giver lovens § 19, stk. 2, hjemmel til, at Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag kan videreføre et mindre overskud til at dække likviditetsudsving i løbet af året. Derimod er det ikke i overensstemmelse med lovens formål at generere overskud på længere sigt og dermed opbygge en egenkapital, der ikke kommer lovens målgruppe til gode.

Vi skal i den forbindelse bemærke, at hjemlen i § 19, stk. 2, i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag til at videreføre et mindre overskud fremstår uændret fra lov nr. 1090 af 23. december 1992 (lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion). Det fremgår af bemærkningerne til § 18-19 i forslaget til lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion (lov nr. 104 af 25. november 1992), at arbejdsgiverbidraget efter § 18 skal fastlægges så *realistisk* som overhovedet muligt, og at der *ikke skal opsamles likvide midler* i AER (det nuværende Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag) ud over det nødvendige beløb til de løbende udbetalinger. Af lovbemærkningerne fremgår det endvidere, at en eventuel usikkerhed om udgifternes størrelse vil blive imødegået ved at anlægge et skøn i underkanten af det forventede udgiftsbehov, og at det herved undgås, at der i løbet af året opsamles en større reserve.

Børne- og Undervisningsministeriet har præciseret, at lovgiver i 2012 lagde til grund, at AUB-ordningen bygger på et hvile i sig selv-princip, men at selve loven ikke indeholder en beskrivelse af, at ordningen skal hvile i sig selv. Ministeriet finder således ikke, at ministeriet har forvaltet ordningen i strid med lovens ordlyd, men at de lovregerede indtægter og de aktivitetsbestemte udgifter ikke har afspejlet det "hvile-i-sig-selv"-princip, der er nævnt i forarbejderne til loven.

Rigsrevisionen er enig i, at der i loven om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag ikke udtrykkeligt står, at der er tale om en hvile i sig selv-ordning. Det fremgår imidlertid klart, at hjemlen i § 19, stk. 2, til at oveføre et overskud til det følgende år ikke må betyde, at der opsamles likvide midler. Dermed er der en klar binding på anvendelsen af § 19, som Børne- og Undervisningsministeriet ikke har hjemmel til at sætte sig ud over. Ministeriet har derfor pligt til at forvalte ordningen som en hvile i sig selv-ordning. Ministeriet har da også over for Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag oplyst, at det ikke er hensigten, at der skal være så store forskelle mellem udgifter og indtægter i AUB-ordningen, at der opbygges en egenkapital på flere milliarder kroner.

21. Det er Børne- og Undervisningsministeriets ansvar at sikre, at AUB-ordningen hviler i sig selv ved at skabe balance mellem indtægter og udgifter. Ministeriet har oplyst, at ministeriet ikke har kompetence til at justere i AUB-ordningens indtægter og udgifter, da indtægter og udgifter alene kan justeres ved lov. Rigsrevisionen skal bemærke, at det er ministeriets endelige ansvar at sikre, at bidragene fra arbejdsgiverne kun anvendes som hjemlet, og at ordningen ikke anvendes til at opsamle likvide midler.

Ved et hvile i sig selv-princip forstår vi, at der er balance mellem indtægter og udgifter over en kortere årrække. Indtægter og udgifter skal dermed ikke nødvendigvis balancere for det enkelte år, idet det kan være vanskeligt at prognosticere udgifterne, ligesom der kan være forskydninger i ind- og udbetalingerne over året.

Vi lægger til grund, at en kortere årrække stemmer overens med, at Folketinget i forbindelse med lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion fra 1992 ønskede, at der ikke skulle opsamles likvide midler i det nuværende Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Dette blev videreført i forbindelse med lovændringen i 2013. Derudover lægger vi til grund, at en kortere årrække stemmer overens med forståelsen af hvile i sig selv-princippet i lovgivningen for VEU-ordningen og lovgivningen for praktik-AUB-ordningen. For de 2 ordninger gælder, at eventuelle over- eller underskud for et givent år opgøres og efterreguleres i det efterfølgende år. Dermed må det forventes, at økonomien for både VEU-ordningen og praktik-AUB-ordningen vil balancere over en 2-årig periode.

Indtægter og udgifter i AUB-ordningen

22. Da AUB-bidraget er fastsat ved lov, har Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag ikke indstillingsret i forhold til AUB-bidragssatsen. Indtægternes størrelse afhænger – udover AUB-bidragssatsens størrelse – af antal beskæftigede, da arbejdsgiverne betaler et AUB-bidrag pr. fuldtidsbeskæftiget medarbejder. Alt andet lige betyder det, at jo højere beskæftigelse der er, jo større bliver indtægterne.

23. Af lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, § 5, fremgår det, at taksterne for lønrefusion, som er den største udgiftspost, fastsættes i de årlige finanslove efter indstilling fra bestyrelsen for Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag har dermed indstillingsret i forhold til størrelsen på lønrefusionstaksterne.

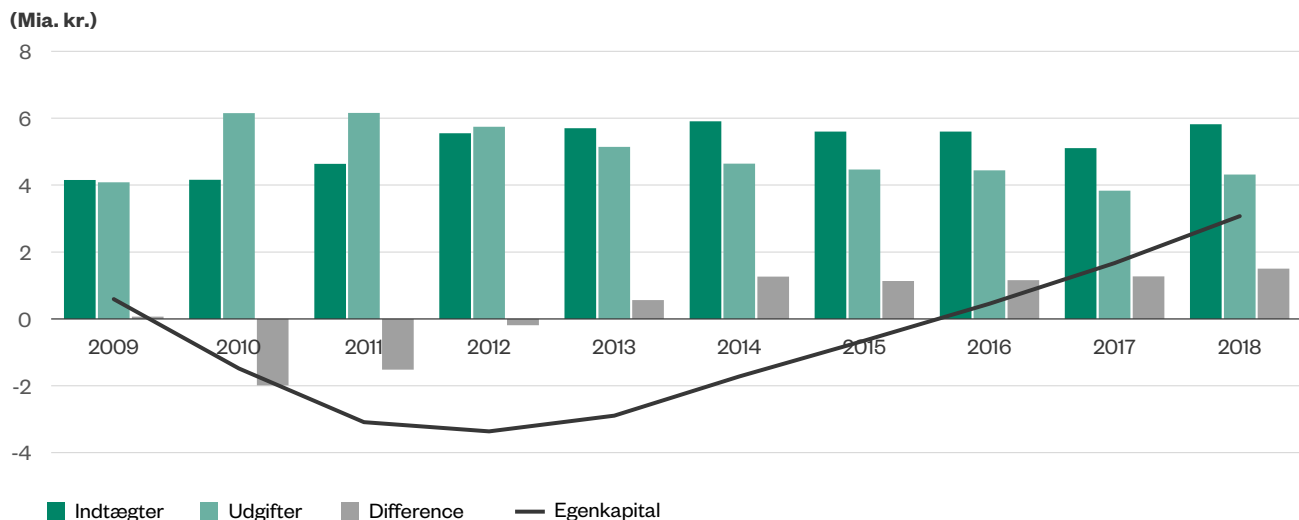
Børne- og Undervisningsministeriet kan påvirke udgifternes størrelse ved at stille lovforslag om specifikke ordninger, fx præmie- og bonusordninger, der har til formål at fremme indgåelsen af uddannelsesaftaler. Derudover påvirkes udgifterne – navnlig udgifter til lønrefusion – af udviklingen i antallet af nye elever på erhvervsuddannelserne og antallet af indgåede uddannelsesaftaler, som ministeriet ikke har direkte indflydelse på, men som AUB-ordningen har til formål at fremme.

Den økonomiske udvikling i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag

24. Figur 4 viser udviklingen i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags indtægter, udgifter og egenkapital i perioden 2009-2018. Endvidere viser figuren differencerne mellem indtægter og udgifter.

Figur 4

Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags indtægter, udgifter og egenkapital i perioden 2009-2018 (løbende priser)

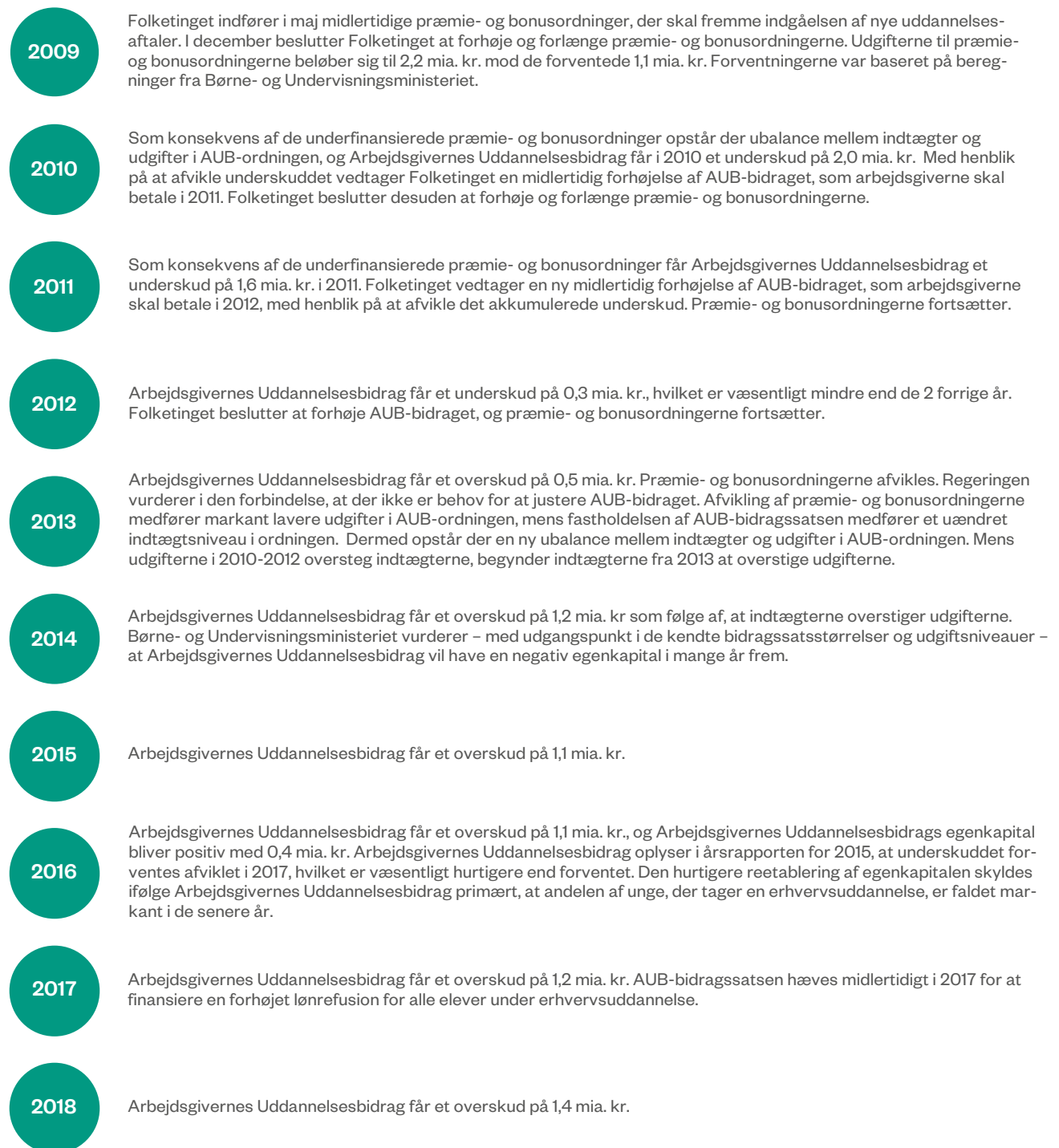

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags årsrapporter.

Det fremgår af figur 4, at der har været store udsving i egenkapitalen i perioden 2009-2018. Udsvingene afspejler, at der i perioden har været ubalance mellem indtægter og udgifter. Differencen mellem indtægter og udgifter var størst i 2010, hvor udgifterne i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag oversteg indtægterne med 2 mia. kr. Siden 2013 har indtægterne oversteg udgifterne, og fra 2014 har det årlige overskud ligget på mellem 1,1 mia. kr. og 1,4 mia. kr. Det fremgår også af figuren, at Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags egenkapital blev positiv i 2016, og at egenkapitalen steg med 1,3 mia. kr. fra 2016 til 2017 og med 1,4 mia. kr. fra 2017 til 2018.

Årsager til udviklingen i egenkapitalen

25. Størrelsen på indtægterne og udgifterne – og dermed egenkapitalen – påvirkes af flere forhold, bl.a. af politiske aftaler på erhvervsuddannelses- og praktikpladsområdet, som har til formål at øge antallet af elever på erhvervsuddannelserne og antallet af praktikpladser. Figur 5 viser et tidsforløb med årsager til ubalancerne i indtægter og udgifter i perioden 2009-2018.

Figur 5**Forløb med årsager til ubalancerne i indtægter og udgifter i perioden 2009-2018**

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags årsrapporter og oplysninger fra Børne- og Undervisningsministeriet.

Det fremgår af figur 5, jf. også figur 4, at de præmie- og bonusordninger, som Folketinget vedtog i perioden 2009-2011 for at skabe flere praktikpladser, fra begyndelsen var underfinansierede. De underfinansierede præmie- og bonusordninger medførte, at Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag gik fra at have en mindre positiv egenkapital i 2009 til at have en negativ egenkapital i perioden 2010-2015.

26. Undersøgelsen viser, at Folketinget ad flere omgange ved lov forhøjede og forlængede præmie- og bonusordningerne. I december 2009 forhøjede og forlængede Folketinget præmie- og bonusordningerne, som var blevet vedtaget tidligere på året. Udgifterne hertil beløb sig til 2,2 mia. kr. mod de forventede 1,1 mia. kr. Af Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags årsrapport fra 2010 fremgår det, at forventningerne var baseret på beregninger fra Børne- og Undervisningsministeriet. Det fremgår også, at den markante merudgift skyldtes flere forhold, herunder at præmie- og bonusordningerne som udgangspunkt var underbudgetterede, idet der blev indgået flere uddannelsesaftaler end forventet.

Præmie- og bonusordningerne var gældende fra 2009 til 2013. Udgifterne til præmie- og bonusordningerne var størst i perioden 2010-2012, hvor de var mellem 1,7 mia. kr. og 2,2 mia. kr. årligt. Udgifterne til præmie- og bonusordningerne var i disse år dermed næsten lige så store som udgifterne til lønrefusion, der i samme periode var ca. 2,7 mia. kr. årligt.

Regulering af AUB-bidraget i perioden 2009-2018

27. I 2010 tog Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags budget udgangspunkt i et balanceprincip, der var karakteriseret ved at sikre balance mellem indtægter og udgifter og ved at have en egenkapital af en vis størrelse. Ved at anvende dette balanceprincip viste budgettet, at der var behov for at hæve AUB-bidragssatsen. I 2010 og 2011 vedtog Folketinget at indføre midlertidige bidrag, som arbejdsgiverne betalte i 2011 og 2012 med henblik på at dække det akkumulerede underskud i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Tabel 1 viser udviklingen i AUB-bidragets størrelse i perioden 2009-2018 og de midlertidige bidrag i 2011 og 2012.

Tabel 1
AUB-bidragssatsen og midlertidige bidrag i perioden 2009-2018

(Kr.)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
AUB-bidragssatsen	1.537	1.598	1.629	1.681	2.407	2.450	2.225	2.244	2.382	2.363
Midlertidige bidrag			290	683						

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags årsrapporter.

Det fremgår af tabel 1, at den årlige AUB-bidragssats steg markant fra 2012 til 2013, hvilket skyldes, at Folketinget i 2012 hævde satsen. Den årlige AUB-bidragssats steg med 726 kr. fra 2012 til 2013, hvilket tilnærmelsesvist svarer til størrelsen på det midlertidige bidrag i 2012 på 683 kr. Det fremgår endvidere af tabellen, at det årlige AUB-bidrag faldt fra 2014 til 2015, men steg igen fra 2016 til 2018. AUB-bidraget er dermed i 2018 på niveau med 2013 og 2014.

28. Børne- og Undervisningsministeriet har oplyst, at AER-bidraget blev hævet i perioden 2011-2013 med *Aftale om flere praktikpladser* (2011). Med *Aftale om bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti* (2012) blev AER-bidraget omlagt til AUB-bidraget, som blev fastlagt for perioden 2013-2016 som led i finansieringen af aftalens initiativer. Med *Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser* (2014), også kaldet erhvervsuddannelsesreformen, blev AUB-bidragets profil fra aftalen fra 2012 forlænget til og med 2018 ud fra en forventning om, at en indfrielse af aftalens målsætninger, herunder øget søgning til erhvervsuddannelserne direkte efter grundskolen, ville medføre en øget aktivitet. AUB-bidraget blev ved lov midlertidigt hævet i 2017 for at finansiere en forhøjet lønrefusion for alle elever under erhvervsuddannelse. AUB-bidraget er siden 2018 alene reguleret med pris- og lønudviklingen med 2 % tillagt den tilpasningsprocent, der er nævnt i § 3 i lov om en statsreguleringsprocent.

Undersøgelsen viser, at AUB-bidragssatserne i perioden 2009-2018 er blevet ændret ved lov ad flere omgange, dels på baggrund af konstaterede ubalancer, dels på baggrund af forventninger til de fremtidige udgifter. Profilen for det nuværende AUB-bidrag blev fastsat i 2014 og bygger bl.a. på en forudsætning om øget søgning til erhvervsuddannelserne direkte efter grundskolen.

Fremskrivninger af den økonomiske udvikling

29. Undersøgelsen viser, at både Børne- og Undervisningsministeriet og Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag i perioden 2014-2018 har fremskrevet den økonomiske udvikling i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag ud fra forskellige scenarier, fx ændringer i relevanttallet og ændringer i antallet af indgåede uddannelsesaftaler.

30. Børne- og Undervisningsministeriet fremskrev i februar 2014 den økonomiske udvikling i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag frem til 2020. Ministeriet fremskrev egenkapitalen til at være negativ frem til 2020.

I maj 2014 udarbejdede Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag – på baggrund af anmodning fra Børne- og Undervisningsministeriet – en følsomhedsberegning af, hvordan økonomien ville udvikle sig ved ændringer i tilgangen af elever til erhvervsuddannelserne for hvert af årene 2015-2018. Følsomhedsberegningerne viste, at egenkapitalen i 2014 forventedes at være positiv i 2018, både hvis elevtilgangen faldt, og hvis elevtilgangen steg med 1.000 i hvert af årene i perioden 2015-2018. Derimod ville egenkapitalen fortsat være negativ i 2018, hvis den årlige elevtilgang steg med mere end 2.000, da den øgede elevtilgang ville resultere i øgede udgifter.

31. Af Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags årsrapport for 2015, som blev offentliggjort i 2016, fremgår det, at Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag forventede, at egenkapitalen ville være reetableret i 2017, hvilket var væsentligt hurtigere end forventet. Den hurtigere reetablering skyldtes ifølge Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag primært, at andelen af unge, der tog en erhvervsuddannelse, var faldet markant i de senere år.

32. Én af de forudsætninger, der ligger til grund for den nuværende AUB-bidragssats, er, at flere unge søger ind på en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen. Figur 6 viser udviklingen i andelen af unge, der i perioden 2013-2019 har søgt ind på en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen.

Erhvervsuddannelsesreformen

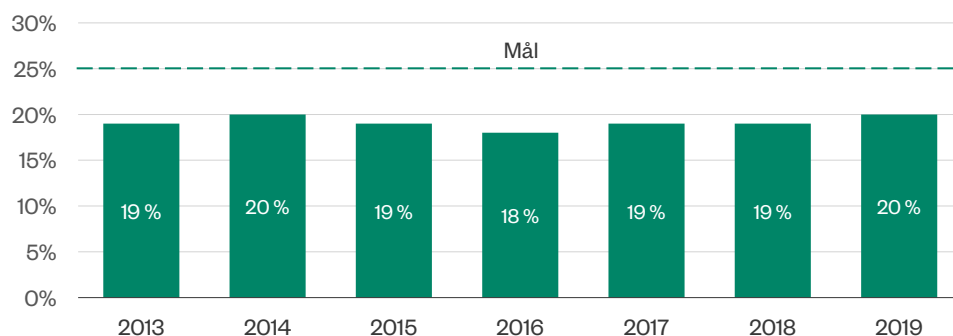
Erhvervsuddannelsesreformen blev aftalt med bred politisk opbakning i *Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser* (2014). Reformen indebærer en række mål og krav til erhvervsuddannelserne. Bl.a. skal flere unge gennemføre en erhvervsuddannelse.

Profil for AUB-bidraget

Profilen for AUB-bidraget er en fastsættelse af AUB-bidragssatsens størrelse over en årrække.

Følsomhedsberegning

En følsomhedsberegning er en beregning af de økonomiske konsekvenser ved at ændre på én eller flere forudsætninger.

Figur 6**Andelen af unge, der søger ind på en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen i perioden 2013-2019**

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Børne- og Undervisningsministeriet.

Det fremgår af figur 6, at andelen af unge, der i perioden 2013-2019 har søgt ind på en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen, ligger væsentligt under erhvervsuddannelsesreformens 25 %-målsætning i 2020. Som nævnt oplyste Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag i 2016 i deres årsrapport for 2015, at egenkapitalen blev reetableret hurtigere end forventet, da andelen af unge, der tager en erhvervsuddannelse, var faldet markant. Børne- og Undervisningsministeriet har dermed siden 2016 været bekendt med, at en af de væsentligste forudsætninger, der ligger til grund for den nuværende AUB-bidragssats, således ikke er realiseret – nemlig at væsentligt flere søger ind på en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen.

Trepartsaftale

En trepartsaftale er en aftale mellem de 3 centrale parter på det danske arbejdsmarked: Arbejdsgiverorganisationerne, hovedorganisationerne (lønmodtagerne) og Finansministeriet (staten).

33. I august 2016 indgik arbejdsmarkedets parter *Trepartsaftale om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark og praktikpladser*. Én af målsætningerne i trepartsaftalen er, at antallet af praktikpladser skal øges med 8.000-10.000 årligt. Som led i at opfylde denne målsætning vedtog Folketinget praktik-AUB-ordningen. Ordningen kan forventes at have en økonomisk effekt på AUB-ordningen. Det skyldes, at praktik-AUB-ordningen, såfremt den medfører en stigning i indgåelse af uddannelsesaftaler, dels medfører stigende udgifter til lønrefusion, dels mindsker eller afvikler udgifterne til skolepraktikydelse.

34. I marts 2017 udarbejdede Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag – efter anmodning fra Børne- og Undervisningsministeriet – 2 prognoser for den økonomiske udvikling i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags økonomi frem til 2025. Den ene prognose tog udgangspunkt i, at målsætningen om 8.000-10.000 ekstra praktikpladser om året blev indfriet. Denne prognose viste en egenkapital på 6,6 mia. kr. i 2025. Den anden prognose tog udgangspunkt i, at målsætningen om 8.000-10.000 ekstra praktikpladser om året ikke blev indfriet. Denne prognose viste en egenkapital på 10,2 mia. kr. i 2025.

Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag udarbejdede på eget initiativ tilsvarende prognoser i oktober 2018. Prognoserne viste en egenkapital på henholdsvis 5,1 mia. kr. og 9,4 mia. kr. i 2025 afhængigt af, om målsætning om 8.000-10.000 ekstra praktikpladser om året blev indfriet eller ej.

Prognoserne for både 2017 og 2018 viser således entydigt, at uanset om målsætningen om ekstra praktikpladser indfris eller ej, vil egenkapitalen – ved uændret AUB-bidragssats – stige i de kommende år. Prognoserne, der tager udgangspunkt i, at målsætningen om flere praktikpladser indfris, bygger på, at udgifter til skolepraktikydelse er uændret. Det betyder, at egenkapitalen – alt andet lige – vil stige yderligere frem mod 2025, hvis udgifterne til skolepraktikydelse falder eller afvikles.

Strukturel ubalance i AUB-ordningen

35. Undersøgelsen viser, at Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags bestyrelse har rettet henvendelse til Børne- og Undervisningsministeriet ad 2 omgange i henholdsvis 2018 og 2019 for at gøre opmærksom på ubalancen mellem indtægter og udgifter i AUB-ordningen. Ministeriet tilkendegav i december 2018 over for Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, at det ikke er hensigten, at der skal være så store forskelle mellem udgifter og indtægter i AUB-ordningen, at der opbygges en egenkapital på flere milliarder kroner. Af et internt notat fra ministeriet fremgår det videre, at ministeriet i 2019 selv vurderede, at AUB-ordningen er i strukturel ubalance, jf. boks 2.

Boks 2

AUB-ordningen i strukturel ubalance

Uddrag fra et internt notat fra Børne- og Undervisningsministeriet

"Forventningerne til det forhøjede aktivitetsniveau på erhvervsuddannelserne blev ikke indfriet, og siden 2013 har indtægterne oversteget udgifterne i AUB-ordningen. Ordningen er dermed i strukturel ubalance. I 2016 blev Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags egenkapital positiv, og siden er opsparingen i ordningen steget med mere end 1 mia. kr. årligt til 3,1 mia. kr. ved udgangen af 2018. Det forventes, at opsparingen fortsat vil stige med 1 mia. kr. om året og udgøre ca. 4,1 mia. kr. ved udgangen af 2019."

Kilde: Internt notat fra Børne- og Undervisningsministeriet fra 2019.

Som det fremgår af boks 2, forventede Børne- og Undervisningsministeriet i 2019, at opsparingen ville stige med 1,1 mia. kr. om året og udgøre ca. 4,1 mia. kr. ved udgangen af 2019. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag havde i 2019 samme forventninger til årets resultat i 2019. Ultimo marts 2020 forventer Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, at årets resultat i 2019 bliver 1,5 mia. kr., og at egenkapitalen ved udgangen af 2019 vil udgøre 4,6 mia. kr., hvilket er mere, end Børne- og Undervisningsministeriet og Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag forventede. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag har oplyst, at de forventer, at årets resultat i 2020 også vil være på 1,5 mia. kr. Hvis denne forventning indfris, vil egenkapitalen ved udgangen af 2020 – alt andet lige – overstige 6 mia. kr.

Resultater

Undersøgelsen viser, at der har været ubalance i AUB-ordningens indtægter og udgifter i perioden 2009-2018, selv om det er i modstrid med princippet om, at ordningen skal hvile i sig selv og ikke generere store overskud.

I perioden 2010-2015 havde Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag en negativ egenkapital som følge af underfinansierede præmie- og bonusordninger. Folketinget vedtog i 2010 og 2011 at indføre midlertidige bidrag med henblik på at afvikle det akkumulerede underskud, som præmie- og bonusordningerne havde medført. I 2012 besluttede Folketinget at hæve AUB-bidraget fra 2013. Da præmie- og bonusordningerne og gælden blev afviklet i henholdsvis 2013 og 2016, blev der skabt en ny ubalance, hvor indtægterne systematisk overstiger udgifterne. Siden 2016 har egenkapitalen således været positiv og støt stigende. Børne- og Undervisningsministeriet har siden 2016 været bekendt med, at en af de væsentligste forudsætninger, der ligger til grund for den nuværende AUB-bidragssats, ikke er realiseret – nemlig forudsætningen om, at væsentligt flere søger ind på en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen. Ministeriet har således siden 2016 været bekendt med den nuværende ubalance, men har ikke håndteret den.

Endvidere viser undersøgelsen, at både Børne- og Undervisningsministeriet og Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag ad flere omgange har fremskrevet den økonomiske udvikling ud fra forskellige scenarier. Prognoserne fra 2017 og 2018 viser entydigt, at egenkapitalen i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag – ved uændret bidragssats – vil vokse de kommende år. Undersøgelsen viser også, at Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags bestyrelse har rettet henvendelse til ministeriet for at gøre opmærksom på ubalancen mellem indtægter og udgifter i AUB-ordningen. Ministeriet tilkendegav i december 2018 over for Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, at det ikke er hensigten, at der skal være så store forskelle mellem udgifter og indtægter i AUB-ordningen, at der opbygges en egenkapital på flere milliarder kroner.

Børne- og Undervisningsministeriet har i 2019 selv vurderet, at AUB-ordningen er i strukturel ubalance. Undersøgelsen viser videre, at både ministeriet og Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag forventer, at egenkapitalen vil fortsætte med at vokse i de kommende år. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag forventer, at årets resultat i 2019 bliver 1,5 mia. kr., og egenkapitalen ved udgangen af 2019 vil udgøre 4,6 mia. kr. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag forventer, at årets resultat i 2020 også vil være på 1,5 mia. kr. Hvis denne forventning indfris, vil egenkapitalen ved udgangen af 2020 – alt andet lige – overstige 6 mia. kr.

2.2. Opfyldelse af formålet med AUB-ordningen

36. Vi har undersøgt, om Børne- og Undervisningsministeriet har fulgt op på, om AUB-ordningen har opfyldt formålet om at medvirke til at skaffe det fornødne antal praktikpladser. Vi lægger til grund, at ministeriet bør følge med i, i hvilket omfang AUB-ordningen har medvirket til at skaffe de fornødne praktikpladser. Det er bl.a., fordi ministeriet selv vurderer, at der er en strukturel ubalance mellem indtægter og udgifter i AUB-ordningen, og fordi ministeriet er bekendt med, at en af forudsætningerne for den nuværende AUB-bidragssats ikke er realiseret, nemlig målsætningen om, at væsentligt flere søger ind på en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen. Konkret undersøger vi derfor, om ministeriet har evalueret AUB-ordningen.

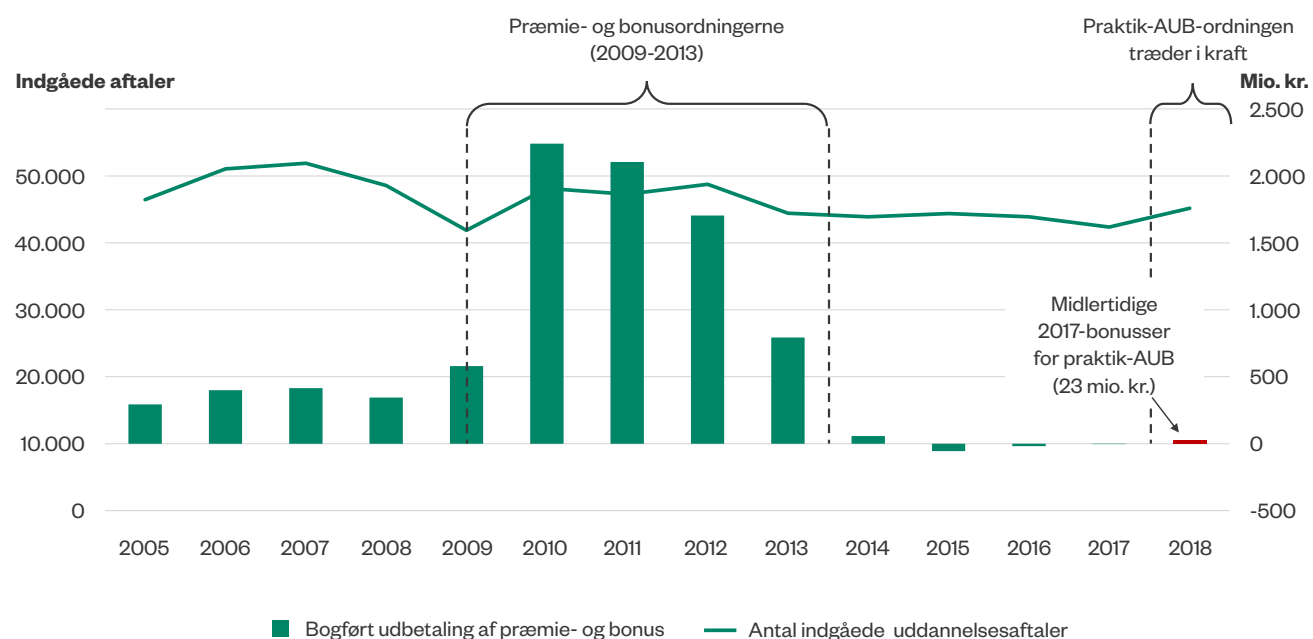
Effekten af praktik-AUB-ordningen i forhold til tidligere præmie- og bonusordninger

37. Børne- og Undervisningsministeriet har i et notat fra juli 2019 sammenlignet udgifter til og effekter af praktik-AUB-ordningen med de præmie- og bonusordninger, der var gældende fra 2009 til 2013. En væsentlig forskel mellem udgifter til præmie- og bonusordningerne og praktik-AUB-ordningen er, at præmie- og bonusordningerne blev finansieret af AUB-bidraget, mens praktik-AUB-ordningen finansieres i et selvstændigt pengekredsløb, jf. også bilag 2.

38. Børne- og Undervisningsministeriet har sammenholdt udviklingen i antallet af indgåede uddannelsesaftaler med udbetalingerne til præmie- og bonusordningerne, jf. figur 7. Da udgifterne til praktik-AUB-ordningen finansieres i et selvstændigt pengekredsløb, er det kun de midlertidige 2017-bonusser for praktik-AUB, som er vist i figur 7.

Figur 7

Indgåede uddannelsesaftaler sammenholdt med udbetalingerne til præmie- og bonusordningerne i perioden 2009-2013

Note: Antallet af SOSU-/PAU-praktikpladser i perioden 2005-2009 er et beregnet skøn, da uddannelserne først indgår i Børne- og Undervisningsministeriets statistik fra 2010. Derfor er der lagt 15.000 aftaler oveni årligt i perioden 2005-2009.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af årsrapporter fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag og Børne- og Undervisningsministeriets datavarehus.

Det fremgår af figur 7, at antallet af uddannelsesaftaler faldt fra 2007 til 2009, og at antallet af praktikpladser steg i perioden 2010-2013, hvor præmie- og bonusordningerne var gældende. Børne- og Undervisningsministeriet konstaterer, at der kun var et lille fald i antallet af indgående uddannelsesaftaler, efter præmie- og bonusordningerne blev afviklet i 2013. Ministeriet vurderer på den baggrund, at der var et "dødvægtstab" forbundet med præmie- og bonusordningerne, hvorfor det ikke var meningsfyldt at fastholde præmie- og bonusordningerne i en længere periode.

39. Børne- og Undervisningsministeriet konstaterer – på baggrund af data vist i figur 7 – at antallet af indgåede uddannelsesaftaler steg i 2018, hvor praktik-AUB-ordningen trådte i kraft. Fra 2016 til 2018 steg antallet af indgåede uddannelsesaftaler med 2.800, hvilket svarer til en stigning på 6 %. Ministeriet konstaterer, at målet i treparts-aftalen fra 2016 om 2.100 nye praktikpladser i 2018 sammenholdt med 2016 derfor er opfyldt. Ifølge ministeriet kan det tyde på, at praktik-AUB-ordningen har haft en positiv effekt på antallet af indgåede uddannelsesaftaler. Endvidere konstaterer ministeriet, at hvis udviklingen fortsætter i samme retning og med samme stigningsgrad, så er virksomhederne godt på vej til at nå det endelige mål om 8.000-10.000 flere praktikpladser om året.

Korte aftaler

Korte aftaler varer typisk 1 år og dækker én praktikperiode og én skoleperiode på en uddannelse. Både elever, der kommer direkte fra grundforløbet, og elever, der har været i skolepraktik eller har haft en uddannelsesaftale, kan indgå en kort aftale.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at stigningen i indgåede uddannelsesaftaler fra 2016 til 2018 også kan skyldes, at antallet af korte uddannelsesaftaler er steget over en årrække. I 2008 var 3 % af alle uddannelsesaftalerne korte aftaler, mens 14 % af alle uddannelsesaftalerne var korte aftaler i 2018.

40. Børne- og Undervisningsministeriet har oplyst, at det efter ministeriets opfattelse er vanskeligt at isolere AUB-ordningens effekt på skabelsen af praktikpladser. Det skyldes, at en række eksterne faktorer har stor betydning for skabelsen af praktikpladser. Eksempler på eksterne faktorer er konjunkturer, uddannelsessammensætning samt politiske aftaler og lovgivning omkring erhvervsuddannelserne og praktikpladser.

41. Rigsrevisionen konstaterer, at Børne- og Undervisningsministeriet ikke har fulgt op på, fx ved at gennemføre evalueringer, om AUB-ordningen medvirker til at skaffe det fornødne antal praktikpladser, hvilket er formålet med AUB-ordningen, jf. lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag.

Rigsrevisionen vurderer, at det er positivt, at Børne- og Undervisningsministeriet har sammenholdt udgifter til og effekter af henholdsvis praktik-AUB-ordningen og præmie- og bonusordningerne. Modsat de tidligere præmie- og bonusordninger, som blev finansieret af AUB-bidraget, finansieres praktik-AUB-ordningen i et lukket pengekredsløb ved siden af AUB-ordningen. Praktik-AUB-ordningen er således, på nær udviklings- og administrationsudgifter, ikke finansieret af AUB-bidraget, selv om praktik-AUB-ordningen kan have afledte økonomiske effekter på AUB-ordningen, fx i form af øgede udgifter til lønrefusion, hvis der bliver indgået flere uddannelsesaftaler.

Resultater

Undersøgelsen viser, at Børne- og Undervisningsministeriet ikke har fulgt op på, om AUB-ordningen har opfyldt formålet om at medvirke til at skaffe det fornødne antal praktikpladser, fx ved at gennemføre evalueringer. Ministeriet har dog sammenlignet udgifter til og effekter af praktik-AUB-ordningen med de præmie- og bonusordninger, der var gældende tidligere. Ministeriet vurderer, at det er vanskeligt at isolere effekterne af enkelte initiativer, da eksterne faktorer som bl.a. konjunkturer, uddannelsessammensætning og lovgivning omkring erhvervsuddannelser har stor betydning for skabelsen af praktikpladser.

Rigsrevisionen, den 2. april 2020

Lone Strøm

/Peder Juhl Madsen

Bilag 1. Statsrevisorernes anmodning

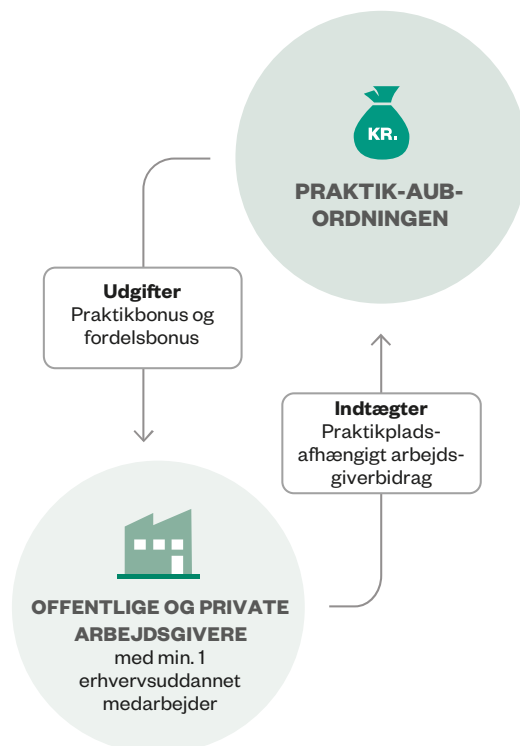
Undersøgelsen skal ifølge Statsrevisorerne	Vi undersøger	Her besvares spørgsmålet
Undersøge, hvordan AUB gennem en årrække er blevet budgetteret og forvaltet, herunder om der er en hensigtsmæssigt balance mellem ind- og udbetalinger.	Vi undersøger, om Børne- og Undervisningsministeriet har sikret, at der er balance mellem indtægter og udgifter i AUB-ordningen under Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Herunder undersøger vi årsager til den økonomiske udvikling.	Kapitel 2.
Undersøge, hvordan det akkumulerede overskud har udviklet sig hen over år, og hvad årsagerne hertil er.		Kapitel 2.
Undersøge, i hvilket omfang formålet med AUB-ordningen er opfyldt i perioden 2016-2019 set i relation til det akkumulerede overskud.	Vi undersøger, om Børne- og Undervisningsministeriet har fulgt op på, om AUB-ordningen har opfyldt formålet om at medvirke til at skaffe det fornødne antal praktikpladser. Rigsrevisionen vurderer ikke selv effekterne af AUB-ordningen på skabelsen af praktikpladser.	Kapitel 2.

Bilag 2. Praktik-AUB-ordningen og VEU-ordningen

I dette bilag beskriver vi praktik-AUB-ordningen og VEU-ordningen. Figur A viser penge kredsløbet for praktik-AUB-ordningen.

Figur A

Pengekredsløbet for praktik-AUB-ordningen

Note: Pengekredsløbet er simplificeret.

Kilde: Rigsrevisionen.

Det fremgår af figur A, at praktik-AUB-ordningen finansieres af et praktikpladsafhængigt arbejds-giverbidrag, som dækker udgifter til praktikbonus og fordelsbonus. Det fremgår videre, at alle virksomheder med min. 1 erhvervsuddannet medarbejder er omfattet af praktik-AUB-ordningen.

Praktik-AUB-ordningen blev indført ved lov nr. 706 af 8. juni 2017. Ordningen er i dag reguleret i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Formålet med praktik-AUB-ordningen er at skaffe 8.000-10.000 flere praktikpladser om året ved at øge virksomhedernes incitament til at ansætte elever. Konkret sker det ved, at virksomheder, der ansætter et tilstrækkeligt antal elever, modtager en praktikbonus, mens virksomheder, der ikke gør, bliver pålagt at betale et praktikpladsafhængigt arbejds-giverbidrag.

Fordelsuddannelser

Fordelsuddannelser er uddannelser inden for fag, hvor der er et stort behov for arbejdskraft. Det er arbejdsgiverorganisationerne, der kan ansøge om, at uddannelser bliver udpeget til fordelsuddannelser.

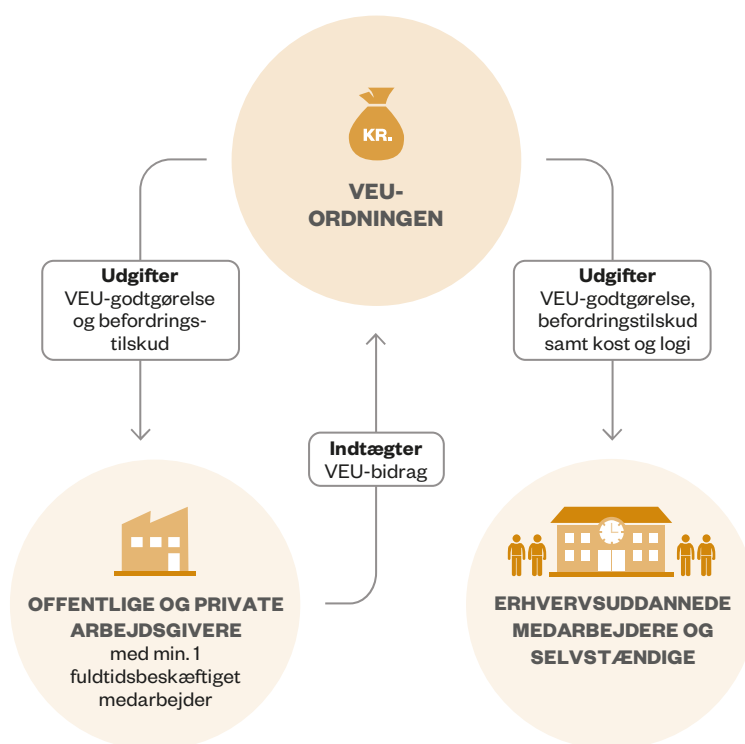
Praktikbonus kan opnås, når virksomheden har opfyldt målet for uddannelsesratioen i indeværende år, og når virksomheden har flere helårselever i indeværende år sammenlignet med deres gennemsnitlige antal elever de seneste 3 år. Fordelsbonus kan opnås, når en virksomhed ansætter elever fra fordelsuddannelser.

Der skal, jf. § 21d og § 21e i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, være balance mellem ind- og udbetalinger i praktik-AUB-ordningen, så regnskabet går i nul hvert år. Det betyder, at hvis der bliver indbetalt mere i bidrag, end der bliver udbetalt i praktikbonus og fordelsbonus, bliver overskuddet udbetalt til arbejdsgiverne. Modsat bliver der opkrævet et ekstra bidrag fra arbejdsgiverne, hvis der er underskud i ordningen. Opgørelsen foretages året efter bidragsåret. Dvs. at praktik-AUB-ordningen i princippet skal hvile i sig selv.

Figur B viser penge kredsløbet for VEU-ordningen.

Figur B

Pengekredsløbet for VEU-ordningen

Note: Pengekredsløbet er simplificeret.

Kilde: Rigsrevisionen.

Det fremgår af figur B, at VEU-ordningen finansieres af et VEU-bidrag, som dækker udgifter til VEU-godtgørelse, befordringstilskud samt kost og logi. Det fremgår videre, at alle virksomheder med min. 1 fuldtidsbeskæftiget medarbejder er omfattet af VEU-ordningen.

VEU-godtgørelsen udbetales til en virksomhed, der har haft et tab af arbejdskraft, mens medarbejderen deltog i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. Hvis virksomheden ikke har udbetalt løn, og medarbejderen dermed har haft tab på grund af kurset, udbetales godtgørelsen til medarbejderen. Medarbejderen får VEU-godtgørelse for det antal timer, uddannelsen er normeret til. Selvstændige, der har deltaget i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, kan også modtage VEU-godtgørelse. Derudover dækker VEU-bidraget befordringstilskud samt kost og logi i forbindelse med voksen- og efteruddannelse.

VEU-bidraget reguleres ved lov fra år til år efter aktiviteten med udgangspunkt i en prognose for det kommende års uddannelsesaktivitet og trækket på godtgørelse mv. Overstiger de samlede regnskabsførte udgifter prognosen, vil arbejdsgiverne ved lov blive opkrævet et højere bidrag i det efterfølgende år. Hvis de samlede regnskabsførte udgifter derimod bliver lavere end prognosticeret, reduceres størrelsen på bidraget ved lov i det efterfølgende år. Dermed skal VEU-ordningen i princippet hvile i sig selv.

Bilag 3. Refusions- og tilskudsordninger under AUB-ordningen

Tabel A viser de 7 refusions- og tilskudsordninger, som AUB-bidraget finansierer. Tabellen viser, at udgifter til lønrefusion udgør hovedparten af udgifterne, og at AUB-bidraget i 2018 udgjorde i alt 4.958 mia. kr., mens de samlede udgifter udgjorde 3.555 mia. kr.

Tabel A

Refusions- og tilskudsordninger under AUB-ordningen

(AUB-ordningen finansieres af AUB-bidraget, som i 2018 udgjorde i alt 4.958 mia. kr.)

Ordning	Beskrivelse	Udgifter i 2018
Lønrefusion Ydes til arbejdsgivere	Arbejdsgivere, der har udbetalt løn til elever under skoleophold, kan modtage refusion for den løn, de har udbetalt til eleven under skoleopholdet.	2.816 mio. kr.
Befordringstilskud Ydes til arbejdsgivere og elever	Arbejdsgivere eller elever, der har afholdt udgifter til kørsel i forbindelse med elevens skoleophold, kan modtage befordringstilskud.	116 mio. kr.
Skolepraktikydelse Ydes til institutioner	På nogle uddannelser er det muligt for en elev at komme i praktik på skolen, hvis eleven ikke kan få en praktikplads i en virksomhed. Elever, som er i skolepraktik, kan modtage skolepraktikydelse gennem uddannelsesinstitutionen. Dvs. at det er uddannelsesinstitutionerne, som modtager skolepraktikydelser fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag og derefter udbetaler ydelserne til eleverne.	477 mio. kr.
Elevers ophold på skolehjem Ydes til institutioner	Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag dækker udgifter til elevers nødvendige eller aftalte ophold på kostafdelinger under skoleophold som led i en erhvervsuddannelse.	77 mio. kr.
Mobilitetsfremmende ydelser Ydes til elever	Med henblik på indgåelse af uddannelsesaftaler vedrørende erhvervsuddannelser yder Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag økonomisk støtte til elever i form af rejsehjælp til søgning eller overtagelse af en praktikplads, flyttehjælp ved overtagelse af en praktikplads, tilskud til forsørgere til merudgifter til dobbelt husførelse og tilskud i særlige tilfælde til andre boliger.	42 mio. kr.
Praktik i udlandet Ydes til elever og arbejdsgivere	Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag yder økonomisk støtte til elever under erhvervsuddannelse med henblik på praktikuddannelse i virksomheder i udlandet. Støtten ydes i form af rejsehjælp til søgning eller overtagelse af en praktikplads, flyttehjælp ved overtagelse af en praktikplads, tilskud til forsørgere til merudgifter til dobbelt husførelse, rejsehjælp til rejsen til Danmark ved praktikpladsens afslutning, tilskud til boligudgifter og tilskud til andre særlige udgifter, der er begrundet i udlandsopholdet. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag yder hel eller delvis refusion af udgifter, som en arbejdsgiver har afholdt i forbindelse med udstationeringen af elever med en erhvervsuddannelse i udlandet eller andre særlige udgifter i forbindelse med tilvejebringelsen af praktikpladser i udlandet.	
Tilskud til faglige udvalg mv. Ydes til institutioner	Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag yder tilskud til faglige udvalg og lokale uddannelsesudvalg til bl.a. vejledning om uddannelsesmuligheder, beskæftigelsesmuligheder og hjælp til aftaleindgåelse mv. for elever og praktikvirksomheder i erhvervsuddannelserne.	27 mio. kr.
Udgifter i alt		3.555 mio. kr.¹⁾

¹⁾ De samlede udgifter til de 7 tilskuds- og refusionsordninger indeholder ikke administrationsomkostninger til AUB-ordningen, som AUB-bidraget også finansierer. I 2018 var administrationsudgifterne til AUB-ordningen 77 mio. kr. Denne udgiftspost dækker også administrationsudgifter til praktik-AUB-ordningen.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag og Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags årsrapport for 2018.

Bilag 4. Ordliste

Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag	Selvejende institution, der administrerer en række refusions- og tilskudsordninger på erhvervsuddannelses- og praktikpladsområdet. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag ledes af en bestyrelse, der består af 1 formand og 16 medlemmer.
Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP)	Selvstændig, selvejende institution, der yder en teknisk og administrativ bistand til Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag.
AUB-bidrag	Bidrag, som arbejdsgivere med min. 1 fuldtidsbeskæftiget medarbejder betaler til Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Størrelsen på AUB-bidraget er reguleret i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. I 2019 betalte arbejdsgiverne 2.415 kr. i AUB-bidrag pr. fuldtidsbeskæftiget medarbejder.
AUB-ordningen	I denne beretning behandler vi AUB-ordningen som en samlet betegnelse for de 7 refusions- og tilskudsordninger, der har til formål at medvirke til at skaffe det fornødne antal praktikpladser for uddannelsessøgende. Eksempler på refusions- og tilskudsordninger er lønrefusion, skolepraktikydelser og befordringstilskud.
Befordringstilskud	Arbejdsgivere eller elever, der har afholdt udgifter til kørsel i forbindelse med elevens skoleophold, kan modtage befordringstilskud. Tilskuddet ydes også til elever og selvstændige, der har deltaget i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.
Erhvervsuddannelse	Praktisk uddannelse, der retter sig mod et erhverv. Uddannelsen veksler mellem undervisning på skole og perioder i praktik.
Følsomhedsberegning	Beregning af, hvor stor økonomisk konsekvens det vil have at ændre på én eller flere forudsætninger.
Hvile i sig selv-princip	Ved hvile i sig selv-princippet forstår vi, at der er balance mellem indtægter og udgifter over en kortere årrække.
Lønrefusion	Refusion til arbejdsgivere for den løn, de har udbetalt til en elev under elevens skoleophold.
Praktik-AUB-ordningen	Et selvstændigt penge kredsløb, hvor virksomheder, der ansætter et tilstrækkeligt antal elever, modtager en bonus, mens virksomheder, der ikke gør, bliver pålagt at betale et praktikpladsafhængigt arbejdsgiverbidrag. Alle arbejdsgivere, der har mindst 1 erhvervsuddannet medarbejder, er omfattet af praktik-AUB-ordningen.
Skolepraktikydelse	På nogle uddannelser er det muligt at komme i praktik på skolen, hvis en elev ikke kan få en praktikplads i en virksomhed. Elever, som er i skolepraktik, kan modtage skolepraktikydelse gennem uddannelsesinstitutionen. Dvs. at det er uddannelsesinstitutionerne, som modtager skolepraktikydelser fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag og derefter udbetaler ydelserne til eleverne.
Uddannelsesaftale	En kontrakt mellem en elev og en virksomhed, som underskrives af begge parter. Med uddannelsesaftalen forpligter arbejdsgiveren sig til at lære eleven op i henhold til bekendtgørelsen for uddannelsen. Det betyder også, at eleven skal deltage i skoleophold. Eleven forpligter sig til at arbejde med uddannelsesrettede arbejdsopgaver i virksomheden til en elevløn.
Uddannelsesratio	Refererer til antallet af praktikelever pr. erhvervsuddannet årsværk, som en arbejdsgiver har haft et givent år. Begrebet anvendes af Børne- og Undervisningsministeriet til at afgøre, om arbejdsgiveren tildeles bonus eller pålægges at betale et praktikpladsafhængigt bidrag i praktik-AUB-ordningen.
VEU-godtgørelse	Økonomisk tilskud, som medarbejdere eller arbejdsgivere kan få udbetalt ved medarbejderens deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser. Selvstændige, der deltager i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, er også berettiget til VEU-godtgørelse.